

informator

Wojewódzka inauguracja w Paczkowie

Europejskie Dni Dziedzictwa 2010

11-12, 18-19 września

Województwo Opolskie

OD POMYSŁU

DO PRZEMYSŁU

Samorząd
Województwa Opolskiego

KRAJOWY OŚRODEK
BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTKÓW
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Edukacja i kultura
Program Kultura

Europejskie Dni
Dziedzictwa

Europejskie Dni Dziedzictwa
Wspólne działanie Rady Europy i Komisji Europejskiej

Szanowni Państwo, Mieszkańcy i Goście województwa opolskiego,

Z przyjemnością zapraszam na kolejną edycję Europejskich Dni Dziedzictwa, które w tym roku odbędą się pod hasłem „Od pomysłu do przemysłu”. Tym razem w centrum uwagi organizatorów i publiczności znajdą się zabytki techniki – ślady historii powoli odchodzące w zapomnienie, a przecież niegdyś będące lokomotywą rozwoju przemysłowego i cywilizacyjnego Europy.

W imieniu Samorządu Województwa Opolskiego oraz współorganizatorów poszczególnych imprez zachęcam wszystkich do poznawania tej ważnej części historii Śląska Opolskiego.

Celem tegorocznych obchodów jest przede wszystkim odkrycie zaskakującego piękna architektury przemysłowej i popularyzacja wiedzy o zabytkach techniki. Stare fabryki, warsztaty rzemieślnicze, obiekty związane z rękodziełem – posiadające dużą wartość dla regionalnego dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie niedoceniane i zapomniane. Poznamy również sekrety związane z ginącymi zawodami, obrzędami i tradycjami rzemieślniczymi.

Wojewódzka inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa odbędzie się 11 września 2010 roku, w Paczkowie, polskim Carcassonne, którego starówka aspiruje do miana „Pomnika Historii”, najwyższej formy ochrony dziedzictwa kulturowego nadawanej przez Prezydenta RP.

Samorząd Województwa Opolskiego od 2008 roku, kiedy to w Byczynie odbyła się ogólnopolska inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa, aktywnie organizuje i wspiera realizację tego projektu w naszym województwie, z przekonaniem, że dzięki temu wspólnie możemy ocenić materialny i duchowy dorobek cywilizacyjny poprzednich pokoleń.

Zachęcam do aktywnego udziału w licznych imprezach na Śląsku Opolskim podczas dwóch weekendów września (11-12.09.2010r., 18-19.09.2010r.). Mam nadzieję, że skorzystanie z tego zaproszenia pozwoli Państwu poznać różnorodność oraz wartość zabytków techniki i ich znaczenie dla dziedzictwa naszego regionu.

Z wyrazami szacunku

Patronaty honorowe w województwie opolskim:

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

WOJEWODA OPOLSKI

Informator opracowany przez:

Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Opolu

45-023 Opole, ul. Krawiecka 13, I piętro
tel./fax: 77 453 65 30, tel. 77 423 01 74, 77 423 01 84
e-mail: robidz.opole@kobidz.pl, www.kobidz.pl
Fotografie: ROBIDZ w Opolu, Organizatorzy

Departament Kultury, Sportu i Turystyki
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego
www.opolskie.pl

(-) Józef Sebesta
Marszałek Województwa Opolskiego

WOJEWÓDZKIE OTWARCIE EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA

11.09.2010 - sobota

10.00 Przemarsz młodzieży w strojach z epoki średniowiecza, inscenizacja „Na średniowiecznym rynku” - Rynek

11.00 Uroczyste otwarcie Europejskich Dni Dziedzictwa 2010 - Rynek, otwarcie wystawy „Opolskie zabytki techniki”

11.30 Muzeum Gazownictwa: „Cegielnie na Śląsku Opolskim” - wykład Krzysztofa Czaratorskiego (KOBiDZ/Opole). 11 września (sobota) w godz. **10.00-18.00** oraz 12 września (niedziela) w godz. **10.00-16.00** goście będą mogli zwiedzić budynki za-
bytkowej gazowni oraz ekspozycje stałe pod hasłem przewodnim „Gazownictwo lat dawnych”: technologię produkcji i oczyszczania gazu, wystawę 300 gazomierzy w zbiorniku gazu oraz sale ze starymi gazowymi urządzeniami domowymi: termami, piecami, kuchenkami i lodówkami na gaz. Odbędzie się także koncert muzyki dawnej w wykonaniu Sekcji Muzyki Dawnej Szkoły Muzycznej we Wrocławiu

11.30-19.00 Warsztaty garncarskie - (11-12.09.) - Rynek

13.00 Otwarcie Festynu Pogranicza - Paczków'2010 - Rynek (w ramach Festynu - Jarmark Średniowieczny, rzemiosło, dawne zawody, koncerty, turniej rycerski, turniej konny na kopie, bitwa o mury miasta, międzynarodowy turniej tańca z ogniem) - Planty

12.09.2010 - niedziela

12.00 Jarmark Średniowieczny - wręczenie nagród, gry i zabawy plebejskie

11.30-19.00 Warsztaty garncarskie (11-12.09.) - Rynek

15.00 Prezentacje muzyczne i taneczne Bractw Rycerskich z Czech i Polski

18.00, 20.00, 22.00 Występy zespołu Schema Blind, Francesco Napoli, Szymona Wydry z zespołem Carpe Diem. Po koncertach pokaz ognia sztucznych

14.09.2010 - wtorek

16.00 Zakład Ceramiki Budowlanej WACŁAW JOPEK (prelekcja „Produkcja cegły w Paczkowie dawniej i dziś”, warsztaty rzeźbiarskie w glinie dla dzieci, wypał w piecach fabryki, zwiedzanie zakładu) - ul. Robotnicza 15

15.09.2010 - środa

18.00 Muzeum Gazownictwa: „Paczków w ogniu” - prezentacja multimedialna o produkcji związanej z ogniem przygotowana przez Zespół Szkół w Paczkowie i firmę EKO - VIMAR ORLAŃSKI Otmuchów, pokaz wyrobów firmy, koncert zespołu jazzowego Freeway Quintet - ul. Pocztowa 6

16-17.09.2010 - czwartek, piątek

10.00-18.00 Pracownia Rzemiosł Dawnych - prezentacja dawnych technik piśmienniczych i drukarskich - Dom Plastyka, Rynek 20

17.09.2010 - piątek

16.30 „Nowe technologie na usługach edukacji” - wystawa „Kowalstwo artystyczne” - prezentacja warsztatu rzemieślniczego oraz prezentacje artystyczne - plac przy PSP nr 2, ul. Wojska Polskiego 45

18.09.2010 - sobota

10.00-22.00 „Akwarium ognia” - pokaz pieca oraz wypał prac glinianych - Rynek

WYSTAWY DOSTĘPNE W RAMACH EDD:

„Paczków dawniej i dziś” - Rynek (11.09, godz. 10.00-14.00)

„Opolskie zabytki techniki” - Rynek (11-12.09 i 18.09)

„Od pomysłu do przemysłu” - plakaty dawnych fabryk w Paczkowie przygotowana przez Publiczne Gimnazjum oraz zdjęcia Stowarzyszenia „Więź” nt. „Śzlakiem ginących zawodów”; (11-14.09, godz. 13.30-19.00) - Dom Plastyka, Rynek 20

„Wyprodukowano w Paczkowie” - dokumenty związane z rzemiosłem i produkcją w Paczkowie” - (11-17.09, godz. 12.30-19.00) - Biblioteka Publiczna, ul. Słowackiego 7

„Wystawa kultury technicznej” - prezentacja zabytkowych maszyn biurowych z przełomu XIX i XX wieku, (13-18.09, godz. 10.00-18.00), Ośrodek Kultury i Rekreacji, Wojska Polskiego 27.

15.00 Warsztaty „Dawne narzędzia i maszyny” – rzeźby z tekuty oraz konkurs z nagrodami dla dzieci i młodzieży – Rynek

Patronat: Zakład Opakowań z Tekuty „JARPAK” z Paczkowa

16.00 koncert folk-rockowy „Kapela Wujka Idziego”

17.00-23.00 Warsztaty i pokaz dmuchania szkła - Rynek

18.00 Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży - Rynek

20.00 „Cytaty z Wyobraźni” - widowisko teatralne - Rynek

19.09.2010 - (niedziela)

10.00-22.00 „Akwarium ognia” pokaz autorskiego pieca oraz wypału prac glinianych

15.00-21.00 Warsztaty i pokaz dmuchania szkła - Rynek

16.30 Kino Kopernik: „Dawne narzędzia i maszyny” – wystawa pokonkursowa i wręczenie nagród, wystawa „Ceramika i rzeźba z gliny”

17.00 „Ziemia obiecana” (reż. Andrzej Wajda), projekcja filmu z wprowadzeniem Sebastiana Sroki - Kino „Kopernik”, ul. Piastowska 3

Głubczyce

12.09.2010 - niedziela

W godzinach **13.00-16.00** organizatorzy zapraszają do zwiedzania wieży ciśnień przy ul. Słowackiego w Głubczycach. W 1900 r. oddano do użytku nowy wodociąg, którego częścią była neogotycka wieża ciśnień wzniesiona w latach 1898-99. Posiada ona pięć kondygnacji (w tym 1 podziemną) i mierzy 35,65 m wysokości (wraz z 4,65 m iglicą). Trzon wieży wzniesiono z ceglanego muru o grubości 80 cm, czaszę – ze ścianki o stalowej konstrukcji i ceglanym wypełnieniu o grubości 7 cm. Do wieży prowadzi okazały portal zwieńczony blankowaniem, wewnątrz mieści się klatka schodowa oświetlona niewielkimi oknami. W czaszy umieszczono metalowy zbiornik na wodę, który od ścian zewnętrznych dzieli korytarz szerokości 1 m.

12 września w godzinach **13.00-16.30** będzie można także nieodpłatnie odwiedzić Muzeum oraz taras widokowy wieży ratuszowej.

ORGANIZATOR

Urząd Miejski w Paczkowie
ul. Rynek 1, 48-370 Paczków
tel. 77 431 67 91, fax 77 439 02 96
e-mail: umig@paczkow.pl
www.paczkow.pl

Paczków

Ośrodek Kultury i Rekreacji
ul. Wojska Polskiego 27,
48-470 Paczków
e-mail: okirpaczkow@wp.pl
www.paczkow.eu

Muzeum Gazownictwa
w Paczkowie
ul. Pocztowa 6
48 – 370 Paczków
tel. 77 431 68 34

Głubczyce

Powiatowe Muzeum
Ziemi Głubczyckiej
ul. Rynek 1, 48-100 Głubczyce
tel. 77 485 01 93
e-mail: muzeum@glubczyce.info

Stowarzyszenie Miłośników
Muzeum i Ziemi Głubczyckiej
ul. Krakowska 3c/7
48 – 100 Głubczyce

Głubczyckie Wodociągi
i Kanalizacja sp. z o.o.
ul. Powstańców Śląskich 2
48-100 Głubczyce
tel. 77 4852721

11.09.2010 - sobota

JARMARK ZIEMI KLUCZBORSKIEJ

W godzinach od 10.00 do 15.00 uczestnikom przybliżone zostaną produkty i techniki wytwórcze tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła oraz zaprezentowane charakterystyczne dla regionu produkty. Będzie można przyjrzeć się efektom prac kowala, garncarza, pszczelarza, dawnym sposobom wypiekania chleba a także robótkom ręcznym wykonywanym na drutach i szydełkiem. W ramach zajęć praktycznych organizatorzy zapraszają do udziału w warsztatach ceramicznych i samodzielnego lepienia w glinie, w zajęciach z zakresu kowalstwa artystycznego oraz obejmujących szydełkowanie, haft, tkactwo i tworzenie biżuterii. Imprezie towarzyszyć będą konkursy i występy artystyczne.

13 - 17.09.2010 - poniedziałek - piątek

SZLAK GINĄCYCH UMIEJĘTNOŚCI

Prowadzi do miejsc związanych z zapomnianymi i niedocenionymi w codziennym życiu umiejętnościami:

- Izba Pamięci Regionalnej i Rzemiosła w Kuniowie, w skład której wchodzi kuźnia, piekarnia i izba regionalna. W kuźni, pod okiem fachowca można rozpalić w kowalskim piecu z cegły klinkierowej i przy pomocy narzędzi z XIX w. wykuć pamiątkę. W zabytkowej, wyposażonej w stare narzędzia i sprzęty piekarni można własnoręcznie wyrobić

ciasto na „Chleb Kuniowski”, a potem włożyć je w dawną formę i wypiec w tzw. piecu sabatnikowym.

- Pasieka Zarodowa im. ks. dr. Jana Dzierżona w Maciejowie jest usytuowana w historycznym miejscu, związanym z życiem i pracą konstruktora pierwszego ula ramowego i odkrywcy zjawiska partenogenezy u pszczoł. Na terenie pasieki znajduje się dworek oraz skansen, w którym wystawiono wiele rodzajów uli, barcie, a także rzeźbione ule figuralne. W pasiece można zajrzeć do wnętrza

ula, spróbować smaku miodu prosto z ramki. Atrakcją stanowią pszczele inhalatory, w których można pooddychać takim samym powietrzem, jakie znajduje się w ulu.

- Kuźnia kowalstwa artystycznego Państwa Turków w Chocianowicach o tradycji rodzinnej od 1878 r. Można tu zobaczyć przy pracy kowali artystów, pokazy kucia koni, obejrzeć wnętrza kuźni i wystawę prac wykonanych według własnych i powierzonych projektów oraz inne wspaniałe wyroby artystyczne.

- Wystawa robótek ręcznych w Nowej Bogacicy przygotowana przez Zakład Rękodzieła Użytkowego i Artystycznego „BEA”. Można tu przejść krótki kurs haftowania, tkactwa i tworzenia biżuterii. Uczestnicy warsztatów otrzymają pamiątkowy dyplom ukończenia praktycznych zajęć rękodzielniczych.

6

5

12 - 13.09.2010 - niedziela - poniedziałek ZAKŁAD CERAMIKI BUDOWLANEJ CER-BUD W MARKOTOWIE DUŻYM

Oferta „Centrum Edukacyjnego Rękodzieła - Bazy Usług Dydaktycznych” skierowana jest do osób zainteresowanych rzemiosłem ludowym. W centrum odbywają się zajęcia, kursy i warsztaty ceramiczne oraz wikliniarsko-plecionkarskie. W pracowni ceramicznej znajduje się ponad 150 modeli maszyn ceramicznych oraz bogata baza filmów tematycznych. W ramach EDD będzie można uczestniczyć w pokazach oraz podpatrzyć zajęcia edukacyjno-praktyczne w obu pracowniach. Warsztaty ogólnej technologii ceramiki, ze szczególnym uwzględnieniem garncarstwa (ręczne wyrabianie wyrobów oraz tocenie przy kole garncarskim) prowadzone są dla grup zorganizowanych, dzieci i młodzieży oraz osób indywidualnych. Dotyczą one ręcznego formowania wyrobów, formowania na kole garncarskim i przez wyciskanie, odlewania w formach gipsowych, rzeźbienia z odpowietrzonej masy plastycznej, szklwienia oraz zdobienia. Natomiast w oranżerii wikliniarsko-plecionkarskiej Tadeusz Taszycki, członek Stowarzyszenia Twórców Ludowych, prowadzi zajęcia „Ginące zawody – wikliniarstwo”. Ich tematyka pozwala uczestnikom na dokładne poznanie technologii wytwarzania wyrobów z wikliny.

KOORDYNATOR

Kluczbork

Starostwo Powiatowe w Kluczborku
ul. Katowicka 1
46-200 Kluczbork
tel. 77 418 52 18
e-mail: promocja@powiatkluczborski.pl

6 - 17.09.2010 - poniedziałek - piątek

W Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku przy ul. K. Miarki 2 – w godzinach od 10.00 do 16.00 będzie można obejrzeć wystawę pt. „Rzemiosło i przemysł na Ziemi Kluczborskiej wczoraj i dziś”. Wernisaż wystawy odbędzie się 6 września (poniedziałek) o godz. 11.00.

11 - 29.09.2010 - środa - piątek - sobota

W tych dniach w środę, piątek i sobotę od 15.00 do 17.00 otwarta będzie wieża widokowa przy kościele Ewangelicko – Augsburskim pw. Zbawiciela w Kluczborku na pl. Gdacjusza.

10.09.2010 - piątek

MUZEUM ŚLĄSKA OPOLSKIEGO

O godz. **13.00** odbędzie się wernisaż wystawy fotografii Sławoja Dubiela pt. „Cementownia Groszowice”, prezentującej ostatnie zdjęcia wybudowanego w 1872 r., nieistniejącego już zakładu. Otwarcia wystawy towarzyszyć będzie wykład Krzysztofa Czartoryskiego (KOBiDZ/Opole) pt. „Zabytki przemysłu mineralnego w woj. opolskim”. Wystawa czynna będzie do 17 października w godzinach otwarcia Muzeum (wejście od ul. Muzealnej).

18.09.2010 - sobota

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

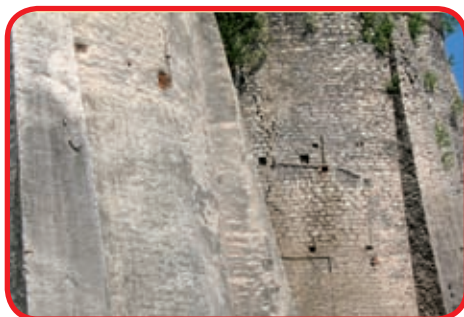
Opolskie wodociągi mają ponad 100 letnią tradycję. Na terenie głównej siedziby przy ul. Oleskiej 64 znajduje się kompleks zabytkowych budynków XIX wiekowej architektury przemysłowej wraz z bardzo atrakcyjną wieżą ciśnień z 1896 roku, które zostały odrestaurowane i stanowią ozdobę miasta.

Dzięki decyzji władzy miejskich, w latach 1893 do 1898 rozpoczęto budowę nowoczesnej na owe czasy sieci wodociągowej z rur stalowych, a w 1898 roku powstał pierwszy specjalistyczny Zakład Wodociągów Miejskich, którego siedziba do dnia dzisiejszego znajduje się przy ul. Oleskiej w Opolu. W ślad za siecią wodociagową na przełomie XIX i XX wieku magistrat podjął decyzję o budowie sieci kanalizacyjnej. W 1908 roku przy ul. Bończyka uruchomiono oczyszczalnię ścieków typu mechanicznego.

W ramach EDD w dniu **18 września** będzie można:

w godzinach **10.00 - 11.00** zwiedzać zabytkowe zabudowania wodociągów opolskich, w tym wieżę ciśnień. Zwiedzanie będzie możliwe w grupach i z przewodnikiem, wstęp wolny.

w godzinach **10.00 - 11.00** w Sali konferencyjnej Spółki odbędzie się prezentacja i wykład nt. historii opolskich wodociągów, będzie również można obejrzeć wystawę prac plastycznych o tematyce związanej z architekturą przemysłową.

ORGANIZATOR

Opole

Muzeum Śląska Opolskiego
ul. Św. Wojciecha 13
45-023 Opole
tel. 77 454 46 11
www.mso.opole.pl

Wodociągi i Kanalizacja w Opolu Sp. z o.o.
ul. Oleska 64, 45-222 Opole
tel: 77 44 35 500, fax: 77 44 35 515
e-mail: wik@wikopole.com.pl
www.wikopole.com.pl

12.09.2010 - niedziela

MUZEUM WSI OPOLSKIEJ

W ramach programu przygotowanego przez MWO odbędą się:
13.00 – 13.45 Prezentacja multimedialna „Współczesne kowalstwo artystyczne na Śląsku Opolskim” (budynek administracyjny MWO)

14.00 – 17.30 Pokazy: kowalstwa artystycznego (kuźnia z Ziemielowic), garncarski (wiata koło pieca garncarskiego), wikliniarski (chałupa z Budkowic), tkania na krosnach poziomych (chałupa z Kamieńca), drukowania tkanin (chałupa ze Starego Lasu)

15.30 – 16.15 Prezentacja z komentarzem „Przedstawienia ikonograficzne zakładów przemysłowych Rejencji Opolskiej na papierach firmowych i rachunkach 1850-1945”.

Krapkowice

11.09.2010 - sobota

WYTWÓRNIĄ PAPIERÓW CZERPANYCH

W godzinach **10.00 - 15.00** będzie można zwiedzić czternastowieczną Basztę przy ul. Basztowej, dawną główną bramę wjazdową do Krapkowic. W znajdującą się w Baszcie Wytwórni Papierów Czerpanych można zapoznać się z historią powstania papieru

i historią grafiki artystycznej oraz wykonać własny arkusz papieru czerpanego. Dodatkową atrakcją jest taras widokowy na szczycie Baszty, z którego rozciąga się piękny widok na miasto i jego okolice.

ORGANIZATOR

Opole

Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu
 ul. Wrocławskiej 174
 45-835 Opole
 tel. 77 457 23 49
www.muzeumwsiopolskiej.pl

Krapkowice

Wytwórnia Papierów Czerpanych „Czerpus”
 Stanisław Majchrzak
 ul. Limanowskiego 7/45
 47-300 Krapkowice
 tel. 600 223 599

16 - 17.09.2010 - czwartek - piątek

BROWAR NAMYSŁÓW SP. Z O.O.

Przez dwa dni – w **czwartek (godz. 11.00 i 13.00)** oraz **piątek (godz. 11.00 i 13.00)** będzie można zwiedzać budynki namysłowskiego browaru.

Browar Namysłów – producent marki ZAMKOWE, to jeden z najstarszych działających browarów w Polsce. Szczyci się niemalże 700-letnią tradycją warzenia piwa, a pierwsza wzmianka o jego istnieniu pojawiła się już w 1321 r., kiedy to książę oleśnicki i namysłowski Konrad I podpisał dokument, w którym wspomina się o książęcej słodowni i warzelni w Namysłowie.

Zwiedzający browar będą mieli wyjątkową okazję zapoznać się z procesem produkcyjnym piwa w zabytkowych wnętrzach.

Zgłoszenia od pełnoletnich uczestników przyjmowane będą przez p. Jadwigę Kawecką (Namysłowski Ośrodek Kultury) pod numerem tel: 77 410 05 66 do **13.09**.

Kędzierzyn-Koźle

12.09.2010 - niedziela

12 września (niedziela) w godz. **11.00-14.00** na terenie miasta odbędą się Gry Uliczne pod hasłem „Szlakiem zabytków techniki Koźla”. Impreza polega na zwiedzaniu zabytków wg ustalonej trasy w dzielnicy Starego Miasta. W trakcie gier uczestnicy będą rozwiązywali zadania związane tematycznie z zabytkiem znajdującym się w danym punkcie na trasie. Zbiórka uczestników – przed budynkiem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie – Koźlu.

W ramach EDD zaprezentowana zostanie wystawa dot. Odry i jej urządzeń hydrotechnicznych (park przy MOK „Chemik”) oraz wystawa z okazji jubileuszu 35-lecia powstania miasta Kędzierzyn-Koźle, na której będzie można obejrzeć archiwalne oraz współczesne grafiki i fotografie miasta (**18-25 września**, hol MOK „Chemik”, w godz. otwarcia ośrodka).

ORGANIZATOR

Namysłów

Browar Namysłów Sp. z o.o.
ul. B. Chrobrego 26
46-100 Namysłów,
tel. 77 410 19 41-3
www.namyslow.com.pl

Kędzierzyn-Koźle

Miejska Biblioteka Publiczna
w Kędzierzynie-Koźlu
ul. Rynek 3, 47-200 Kędzierzyn-Koźle
tel. 77 418 52 18
www.mbpkk.pl

Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle
ul. Piramowicza 32
47-200 Kędzierzyn-Koźle
tel. 77 405 03 11
www.kedzierzynkozle.pl

18 - 25.09.2010 - sobota - sobota MOK „CHEMIK”

W ramach EDD zaprezentowana zostanie wystawa dot. Odry i jej urządzeń hydrotechnicznych (park przy MOK „Chemicz”) oraz wystawa z okazji jubileuszu 35-lecia powstania miasta Kędzierzyn-Koźle, na której będzie można obejrzeć archiwalne oraz współczesne grafiki i fotografie miasta (18-25 września, hol MOK „Chemicz”, w godz. otwarcia ośrodka).

Praszka

18.09.2010 - sobota MUZEUM W PRASZCE

18 września (sobota) w Muzeum w Praszce otwarta zostanie wystawa pt. „Projekty i patenty Justyna Siemienasa z Praszki”. Justyn Siemienas (1.11.1912, Ignapol – 16.11.1999, Praszka), uczestnik wojny obronnej Polski w 1939 roku, więzień obozu NKWD w Ostaszkowie, po II wojnie światowej przeniósł się z rodziną do Polski. W 1959 roku objął posadę nauczyciela w Zasadniczej Szkole Zawodowej Mechanizacji Rolnictwa w Praszce, a w roku 1955 uzyskał tytuł mistrzowski w dziedzinie ślusarstwa i naprawy maszyn nadany przez Izbę Rzemieślniczą w Opolu. Jest autorem licznych patentów na maszyny do gręplowania i obróbki wełny oraz magli. Odznaczony wieloma medalami i odznaczeniami polskimi, m.in. „Medalem za Udział w Wojnie Obronnej Polski 1939”, „Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939”, Odznaką „Weteran Walk o Niepodległość” oraz Honorową Odznaką Województwa Łódzkiego.

Muzeum czynne jest dla zwiedzających: **wtorek – piątek** w godz. **9.00-15.00**, w **środy** do **17.00**, w **soboty** od **9.00-13.00**. W niedzielę po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym.

ORGANIZATOR

Praszka

Muzeum w Praszce
pl. Grunwaldzki 15
46-320 Praszka
tel. 34 359 11 85
www.praszka.pl

11.09.2010 - sobota MUZEUM ZIEMI PRUDNICKIEJ

W godz. **10.00-16.00** Muzeum Ziemi Prudnickiej zaprasza do bezpłatnego zwiedzania wystawy „Drukarskie techniki zdobienia papierów i tkanin”, opracowanej w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach – Źdroju i nagrodzonej w konkursie Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2008 II nagrodą w dziedzinie wystaw technicznych, przyrodniczych i muzealnych.

Ekspozycja prezentuje wykorzystanie rzeźbionych klocków drewnianych, wzbogaconych precyzyjnymi elementami metalowymi, do zdobienia tkanin i zastosowanie tej techniki do zdobienia papierów introligatorskich. Późniejsze formy w kształcie walca znalazły szerokie zastosowanie w produkcji tapet, których oryginalne wzorniki znajdują się na wystawie. Obejrzeć można także zabytkowe tkaniny ze zbiorów prud-

nickiego muzeum, zdobione techniką druku bezpośredniego oraz rezerważu o typowych dla Śląska odmiennych motywach na prawej i lewej stronie. Wystawie towarzyszą warsztaty, w ramach których można samodzielnie, przy pomocy pieczęci o motywach skopiowanych z oryginalnych tkanin, wykonać wzór serwetki, obrusu czy papieru ozdobnego.

Zagwizdzie

18.09.2010 - sobota ZESPÓŁ HUTY ŻELAZA W ZAGWIZDZIU

18 września w godz. **13.00-18.00** będzie można bezpłatnie zwiedzić wyjątkowy zabytek śląskiego hutnictwa- Zespół Huty Żelaza w Zagwizdzu (odlewnię, młotownię, pozostałości przycinarki i urządzeń hydrotechnicznych), a także Regionalną Salę Muzealną w dawnym magazynie, w której znajdują się eksponaty związane z działalnością zakładu. Huta została założona przez kró-

la Fryderyka II w pierwszej połowie XVIII w., obecne zabudowania są jednak sto lat późniejsze. Na miejscu historię Huty i okolic przybliży przewodnik.

Wycieczkę do Zagwizdza organizuje także Opolskie Koło Stowarzyszenia Poznaj Swoj Kraj – wyjazd samochodami osobowymi o godz. **9.00** z parkingu przy ul. Końskiego (za Teatrem im. J. Kochanowskiego), spotkanie z przewodnikiem o godz. **10.00**. Planowane jest też zwiedzenie innych zabytków na terenie gminy Murów.

ORGANIZATOR

Prudnik

Muzeum Ziemi Prudnickiej
w Prudniku
ul. B. Chrobrego 5, 48-200 Prudnik
tel. 77 406 80 60
muzeum.prudnik@neostarda.pl

Zagwizdzie

Urząd Gminy w Murowie
ul. Dworcowa 2
46-030 Murów
Tel. 77 421 40 34
www.murów.pl, www.mlotownia.republika.pl

19.09.2010 - niedziela BASTION ŚW. JADWIGI W NYSIE

W ramach EDD na Bastionie św. Jadwigi w godz. 10.00 – 15.00 odbędzie się jarmark historyczno – rzemieślniczy, w programie m.in. wystawa dot. rozwoju przemysłu w Nysie, wystawa i rozstrzygnięcie konkursu plastycznego oraz na prezentację multimedialną dla gimnazjalistów o ginących zawodach i dziełach polskich wynalazców, inscenizacja słowno – muzyczna obrazująca ginące zawody „Od arkusza do zecera”, pokaz mody związanej

z ginącymi zawodami, uroczyste odsłonięcie tablic upamiętniających wybitnych mężów stanów – generała Charlesa de Gaulle oraz markiza Marie de la Fayette.

W czytelnicy czasopism Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Nysie w dniach 11-29 września w godz. 8.00-18.00 będzie można obejrzeć wystawę „998- w kadrze i nie tylko..”, na której pokazane zostaną fotografie i eksponaty dotyczące techniki pożarniczej ze zbiorów Państwowej Straży Pożarnej w Nysie.

Podczas bezpłatnego zwiedzania Muzeum w Nysie będzie można zapoznać się z dorobkiem nyskiego rzemiosła artystycznego od XIV do XVIII wieku (dni: 11-12 oraz 18-19 września).

W obchody EDD włączają się również Szkoły Podstawowe nr 1 i nr 5 w Nysie.

Skorogoszcz

12.09.2010 - niedziela

Pierwsza wzmianka źródłowa na temat Skorogoszczy pochodzi z 1223 r. Przed 1271 r. miejscowość uzyskała prawa miejskie i funkcjonowała tu książęca komora celna. W czasie rozbudowy linii kolejowej pozostała na uboczu jako lokalny ośrodek rolniczego zaplecza i rzemiosła. Po II wojnie światowej zrujnowana, utraciła prawa miejskie. Obecnie miejscowość liczy ok. 1200 mieszkańców. Godnymi uwagi są tu neoromański kościół parafialny p.w. św. Jakuba Ap. z 1852r., domy mieszczańskie z ok. poł. XIXw., zespół parkowo-pałacowy z ciekawym drzewostanem i kamiennymi detalami architektonicznymi po zrujnowanym pałacu. Przykładem architektury przemysłowej w Skorogoszczu może być dawna mleczarnia, tartak, fabryka maszyn rolniczych czy wieża ciśnień, jako zabytek techniki a zarazem doskonały punkt widokowy na Dolinę Nysy Kłodzkiej. Obiekty te są przykładem dziedzictwa technicznego i przedsiębiorczości dawnych mieszkańców Skorogoszczy.

12.09.2010 - niedziela BOISKO W SKOROGOSZCZY

14.00 - wystawa dawnego sprzętu gospodarstwa domowego w Starej Mleczarni w Skorogoszczu

15.00 - Msza św. Dożynkowa

16.00 - „Jak to onegdaj się żyło” – inscenizacja plenerowa z życia dawnej osady (stroje, zwyczaje i degustacja dawnego jadła)

19.00 - prezentacja multimedialna „Skorogoski handel, rzemiosło i drobny przemysł”

20.00 – potańcówka.

Oraz:

- Zabytki techniki na kółkach (pokaz starych motocykli)
- Wieża ciśnień - folwarczny zabytek techniki - zwiedzanie
- Gry i konkursy dla dzieci i dorosłych.

GŁÓWNY ORGANIZATOR

Nysa

Urząd Miejski w Nysie
ul. Kolejowa 15,
tel. 77 408 05 78
zabytki@www.nysa.pl

ORGANIZATOR

Towarzystwo Rozwoju Lokalnego
„Zielony Most”
w Skorogoszczu
www.skorogoszcz.pl

Skorogoszcz

Biblioteka Publiczna
w Skorogoszczu
Urząd Miejski
w Lewinie Brzeskim

MG Dom Kultury
w Lewinie Brzeskim
LGD „Brzeska Wieś
Historyczna”
w Krzyżowicach

REALIZACJA ZADAŃ SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W LATACH 2007-2010

MISJA: Politykę rozwoju województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego określa Ustawa o samorządzie województwa oraz Program Opieki nad Zabytkami Województwa Opolskiego na lata 2007-2010.

Z obu tych dokumentów wyłania się misja Województwa Opolskiego dotycząca ochrony zabytków, tj.:

- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego oraz kształtowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego,
- wspieranie rozwoju kultury oraz sprawowanie opieki nad dziedzictwem kulturowym i jego racjonalne wykorzystywanie,
- podejmowanie i wspieranie działań, które zapewnią zrównoważony rozwój przy zachowaniu tożsamości i specyfiki dziedzictwa kulturowego Śląska Opolskiego przy jednoczesnym otwarciu na współpracę z regionami z kraju i z zagranicy,
- tworzenie warunków do rozwoju wielokulturowej tożsamości regionalnej.

Wraz z uchwaleniem Programu, Zarząd Województwa Opolskiego, wyposażony w odpowiednie instrumenty prawne, finansowe, społeczne i kontrolne, przyjął na siebie obowiązek jego realizacji, podejmując jednocześnie rolę głównego architekta w kształtowaniu polityki w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie całego województwa.

Szczególne miejsce w tej polityce zajmują obszary wiejskie. Z dużym zaangażowaniem wspierane są działania na rzecz zachowania i wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. Działania te obok poprawy stanu zachowania samych zabytków mają wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność regionu pod względem inwestycyjnym, turystycznym i edukacyjnym.

Działania finansowane z budżetu Województwa Opolskiego

W czasie trwania III kadencji Samorządu, podjęto szereg działań zmierzających do poprawy stanu dziedzictwa kulturowego Opolszczyzny. Co roku Zarząd Województwa Opolskiego ogłasza nabór wniosków do konkursu na realizację zadań w zakresie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i opracowań dokumentacyjnych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa. Priorytetowo traktowane są prace mające na celu ochronę i zabezpieczenie drewnianej architektury sakralnej. Nasz region wyróżnia się wyjątkowo dużą liczbą zachowanych wiejskich kościółków drewnianych, których jest ponad 60.

W latach 2007-2010 z budżetu Samorządu dofinansowano blisko 300 zadań (w ramach czterech konkursów) na łączną kwotę niemal 6 mln zł, a przeważająca część prac dotyczyła renowacji sakralnych obiektów architektury i wyposażenia wewnątrz. Główni beneficjenci to przede wszystkim

parafie rzymskokatolickie i ewangelicko-augsburskie, a także stowarzyszenia, fundacje, samorządy gminne oraz od 2009 roku wspólnoty mieszkaniowe i właściciele prywatni.

Wśród zrealizowanych projektów warto wymienić: renowację średniowiecznych polichromii w kościele w Małujowicach, prace konserwacyjne i renowacyjne w kościołach w Pogorzeli, Łosiowie i Strzelnikach, znajdujących się na Szlaku Polichromii Brzeskich, będącym bez wątpienia atrakcją, nie tylko Śląska Opolskiego, ale i całego kraju. Kolejne projekty to konserwacja polichromii ściennych Domku Loretańskiego w kościele oo. Franciszkanów w Głogówku, restauracja bazyliki i kaplic kalwaryjskich w Annogórskim Sanktuarium, a także

opracowania dokumentacyjne i prace instalacyjne zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwwłamaniowych w kościołach w Głogówku, Ochodzach, Jakubowicach, Borkach, Lasowicach Wielkich.

Władze województwa realizują również wiele inicjatyw służących promocji dziedzictwa kulturowego i rozwojowi tożsamości regionalnej. Ich przykładem może być działalność stowarzyszeń Dom Opolski czy Dinopark, projekt Tradycyny Produkt Opolszczyzny, konkurs Piękna Wieś Opolska czy też Europejskie Dni Dziedzictwa.

Wnętrze kościoła
w Małujowicach

Folklor, obrzędy, tradycje i zwyczaje, to niematerialne dziedzictwo kulturowe, mocno zakorzenione w lokalnej kulturze, które mimo postępu nowoczesności i globalizacji, jest troskliwie pielęgnowane w społeczeństwie i przekazywane młodszemu pokoleniu. Młodzież coraz częściej wraca do korzeni i własnej historii, m.in. poprzez działanie w organizacjach i stowarzyszeniach regionalnych. Samorząd Województwa wspiera tego typu przedsięwzięcia w ramach otwartych konkursów ofert lub w drodze współorganizacji. Obejmuje również nad nimi patronat.

Województwo Opolskie posiada tytuł prawny do 17 obiektów zabytkowych, nad którymi sprawuje opiekę i systematycznie przeprowadza remonty. Z budżetu Samorządu Województwa sfinansowano prace remontowe, renowacyjne i rewitalizacyjne własnych obiektów zabytkowych na kwotę ponad 25 mln zł.

Do najważniejszych inwestycji współfinansowanych przez Samorząd Województwa należy zakończona w 2008r. rozbudowa i remont Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Projekt „Mons Universitatis” zrealizowano w ramach zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Warto podkreślić, że inwestycja została w ubiegłym roku nagrodzona w ogólnopolskim konkursie „Polska Pięknie – 7 Cudów Unijnych Funduszy”. Obecnie trwają prace remontowe m.in. w pałacach w Mosznej i Woskowicach Małych

Działania współfinansowane z funduszy europejskich

Zarząd Województwa Opolskiego jest Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, która ponosi odpowiedzialność za skuteczne i efektywne wdrażanie programu. W ramach Działania 5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego (środek EFRR) w ubiegłym roku przyznano dofinansowanie 16 projektów na sumę 23,4 mln zł

Remonty i prace konserwatorskie objęły m.in. ratusze w Grodkowie i Strzelcach Opolskich, Zespoły Pałacowe w Prószkowie i Tułowicach, Wieżę Piastowską w Opolu, Dom Kątą w Paczkowie, budynek I LO Carolinum w Nysie, kościół w Bierawie, drewniany kościół w Oleśnie oraz gotyckie polichromie w kościele w Małujowicach.

Zarząd wspiera ochronę dziedzictwa kulturowego również w ramach Działania 6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich oraz Działania 6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych. Do tej pory, na podstawie wcześniej zatwierdzonych Lokalnych Programów Rewitalizacji (15 miast), wybrano do dofinansowania m.in. rewitalizację śródmieścia Prudnika, Glucholaz, Gogolina, otoczenie ratusza w Grodkowie oraz rozbudowę zespołu szpitala miejskiego w Nysie. Łączna wartość prac wyniesie prawie 53,5 mln zł (8 wniosków – działanie 6.1, dofinansowanie z EFRR niemal 30,5 mln zł).

Działania mające na celu wsparcie rozwoju obszarów wiejskich

Niezwykle istotne w kontekście ochrony regionalnego dziedzictwa są tereny wiejskie. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Osi III Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działania Odnowa i rozwój wsi, Samorząd podpisał 104 umowy, z których wiele dotyczyło również obiektów zabytkowych położonych na obszarach wiejskich. Dotacje otrzymało kilkanaście zabytków, głównie sakralnych, m.in. dofinansowano remonty dachów kościołów w Makowicach, Ujeździe, Przeczowie, Suchej, Krasiejowie i we Włochach oraz konserwację elewacji kościołów w Jasienicy Dolnej i Nowym Świątowie. Działania programu „Leader” w ramach Osi IV zakładają możliwość wspierania dziedzictwa kulturowego wsi opolskiej poprzez realizowanie Lokalnych Strategii Rozwoju i sukcesywnie podpisywane przez Zarząd Województwa umów z Lokalnymi Grupami Działania. Dotychczas zawarte już umowy opiewają na prawie 3 mln zł, z których m.in. dofinansowano konserwację XVIII w. figury św. Floriana w Niemodlinie.

Efekty zwiększenia nakładów finansowych na renowację i remonty zabytków, solidność i pieczołowitość w przeprowadzaniu tych prac, wsparte aktywnością samorządów i środowisk lokalnych, znalazły uznanie w ocenie komisji konkursu „Zabytek Zadbane” ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, która nagrodziła pięć obiektów z województwa opolskiego – Dom Zdrojowy w Glucholazach, kościół filialny pw. św. Jacka w Miechowej, Wieżę Bramy Dolnej w Prudniku, śluzę na Młynówce w Opolu i Wieżę Bramy Górnej w Krapkowicach.

Niewątpliwym sukcesem, jaki w latach 2007-2010 odniosło nasze województwo w sferze ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, jest dobrze układająca się współpraca z jednostkami wszystkich szczebli samorządu terytorialnego, a także współdziałanie z także współdziałanie z kościołami katolickimi i ewangelickimi, organizacjami pozarządowymi, społecznościami lokalnymi oraz z osobami prywatnymi - właścicielami zabytkowych obiektów, co wymieniło przełożyło się na sposób finansowania wielu przedsięwzięć w tej dziedzinie.

Kościół w Miechowej

od pomysłu do przemysłu

EUROPEJSKIE
dni dziedzictwa **2010**

www.edd2010.pl

patronat honorowy

MINISTER
KULTURY
I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

koordynator ogólnopolski

KRAJOWY OŚRODEK
BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Europejskie Dni Dziedzictwa
(Europejski Program Kultury i Europejski Program Kultury)

patroni medialni

TVP INFO

RZECZPOSPOLITA

rp.pl

podroze.pl

SPOTKANIA
Z ZABYTEKAMI

WP.PL

partnerzy

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

STRÓER

out of home media

Przewozy Regionalne